

Դըխտութեամբ կ'անցնինք 'ի ճշմարիտ հայրենիս , ուր պիտի ապրինք կատարեալ , անփոփոխ և յաւիտենական սիրով :

Ո՛չ , աքսորանաց խեղձութիր մէկ-մէկու չհասցընենք . աշխատութեանց մէջ փոփոխ սփոփենք զիրար , միմիթարենք վիշտերու մէջ . սիրենք , սիրենք մեր ընտանիքը մեզի պէս , ընտանիքէն աւելի հայրենիքը , հայրենիքէն աւելի զագդ մարդկային . և հայրենիքէն աւելի , մարդկային ազգէն աւելի , սիրենք կատարեալ արդարութիւնը , որ է ինքն աստուած :

Թուշունք :

Ի սաստկակոծ ձմերան աւեր ,
Խըրթնանան յարկք եւ անդք մեր .
Երամք հաւուց յօտար գաւառ
Փոխեն ըզսէր ւերգոց բարբառ :
ԱՅԼ յանդորրու նորն ապաւէն
Ոչ հաստատունք միշտ կացցեն .
Ծարոչնիկքն յաքսոր ի ձմերան ,
Ո երադարձցին ընդ գարնան :

Ի՞ր ի բաղդէն նոքա նըժդեհք ,
Ո՞եք դառնագոյնս ողբամք հէգ .
Դեռ տաղաւարք եւ ապարանք
Հային զերգոցն արձագանգ :
Ծաղ գնայցեն յայլ ափն հանդարտիկ
Նըժնուել ըզընակս երջանիկ .
Ծարոչնիկքն յաքսոր ի ձմերան ,
Ո երադարձցին ընդ գարնան :

Հաւք դադարեալք ի յափունս անդ ,
Բերեմք նախանձ ընդ ձեր բաղդ .
Հայ մըռայլ ամսգք ի դիզան
Ի խորս հիւսսի որոտան .
Ո՞չ երանեալ որ առ վայր մի
Ուեթեւ թեւօք հեռացի :
Ծարոչնիկքն յաքսոր ի ձմերան ,
Ո երադարձցին ընդ գարնան :

Ծիշեսցեն զցաւս մերոց վշշտաց ,
Ու յանցանելըն մըըրկաց ,
Ո երադարձցին առ կաղնին ծեր
Շազում հողմոց տարաբեր .
Ի գուշակել բերրի հովտաց
Օ հաստատագոյն աւուրց գարձ ,
Ծարոչնիկքն յաքսոր ի ձմերան՝
Ո երադարձցին ընդ գարնան :

ՊէրԱնժէ

Պէրանժէ այս երգս շարագրած է , մինչդեռ իր բարեկամը Արնոլ յաքսորս գատապարտուած ըլ-լալով կը պատրաստուէր թողլու զհայրենիս . հեղինակը ճարտար ու փափուկ կերպով կը յայսնէ երմէ անջատման վլշտը , և ապագայ յուսոյ ակըն-կալութեամբ կը միմիթարուի , թռչնոց պանդիստու-թեանը նմանցընելով որք երբ խիստ ձմերան օ-րերը կ'անցնին , կը դառնան վերսախն իրենց մէյ մը սիրած հայրենիքը :

Ղալմուխ Թաքարներու բնակու- րիւնը :

Ոտսաստան ոչ թէ ազգէ մը , այլ ազ-գերու , ժողովրդոց , ցեղերու , գաղթա-կանութեանց ու վրանաբնակ մարդ-կանց ժողովներէ կը բաղկանայ , որոնք ոչ քնութեամբ և ոչ ալ սովորութեամբ իրարու կը նմանին , և ոչ իսկ Խըրոպայի հետ վերաբերութիւն մը ունին . և հազիւ թէ Ծիխոյ և Ծմերիկոյ ծովեզե-րեայ վրանաբնակները քիչ մը ծանո-թացած են Խըրոպացւոց . իսկ շատերը անուամբ միայն , ինչպէս են Սամոյետք , (Սողեաքները , Խյազախները , Պալ-մուխ Ծարաթարները , Խըրղըզք , Պաշ-քիրները և Էկզիները , և այն : Ի՞ ամէն անծանօթ ցեղերուն մէջ աւելի ծանուցեալներէն կը սեպուին Պալ-մուխ Ծարաթարները , որոնց բարուց , սովորութեանց ու քնութեանը վրայ խօսիլը հետաքննութեան արժանի է :

Ոտսաստանի Պալմուխ ըսուած Ծարաթարները ամէն տարի Ո ովկա գե-տին բերանները և Խասպից ծովուն ա-փանցը մօտ եղած դաշտավայրներու մէջ կ'անցընեն ձմեռուան եղանակը ,